

Stockholms kommun
registrator.utbildning@stockholm.se

2017-06-19

Dnr 400-2016:6993

Rektor Sabine Albertson
sabine.albertson@stockholm.se

Beslut

för Bäckahagens skola i Stockholms kommun
efter kvalitetsgranskning av undervisningens or-
ganisation på skolor där det finns obehöriga lä-
rare

Inledning

Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningens organisation på skolor där det finns obehöriga lärare. Som obehörig lärare räknas lärare som undervisar i ämne de saknar legitimation för. Syftet är att granska hur rektor, givet situation med obehöriga lärare, leder och organiserar arbetet för att säkerställa att eleverna får en undervisning med sammanhang och utgångspunkt i nationella mål och riktlinjer.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter redovisas de eventuella utvecklingsområden som Skolinspektionen identifierat inom ramen för granskningen följt av en motivering. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Granskningen genomförs i 28 skolor och avser undervisning i årskurserna 7-9. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Bäckahagens skola ingår i nämnda granskning. Skolinspektionen besökte skolan den 29 och 30 maj 2017. Besöket genomfördes av utredare Malin Lundquist och Carina Nilsson. Intervjuer med lärare, rektor och elever genomfördes.

Bäckahagens skola är en kommunal skola, för elever i förskoleklass till och med årskurs 9, i Stockholms kommun. Bäckahagens skola har 241 elever i årskurserna 7-9. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor har skolan 22 undervisande lärare i de aktuella årskurserna. Rektorns uppgifter visar att 4 lärare av de undervisande lärarna saknar behörighet i något eller några av de ämnen de undervisar i. Det framkommer av rektorns inskickade dokument att lärarna är organiserade i arbetslag och ämnesarbetslag.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektors ledning och organisering avseende granskningens syfte fungerar väl till stora delar men behöver utvecklas i visst avseende.

Granskningen visar att rektorns ambition är att öka behörigheten i de ämnen där skolan saknar behöriga lärare. Av intervjun med rektor framkommer till exempel att skolan varje år annonserar ut de tjänster som innehas av obehöriga lärare som inte läser in behörighet. Tre av fyra av skolans obehöriga lärare genomgår utbildning efter överenskommelse med rektor. Skolledningen säkrar också tillgången till behöriga lärare genom att ta emot lärarstudenter. Flera av

skolans lärare har också tidigare gjort sin verksamhetsförlagda utbildning på skolan. I kommunen finns det ett gemensamt system, vilket uppdateras varje år, där lärare registrerar sina behörigheter.

Vid granskningen framkommer att lärarna lämnar en grovplanering till rektorn vid terminsstarten. Det finns också en mall för strukturen på en lektion, en mall för planering av ett större arbetsområde, en mall för bedömning och krav på att alla lärare ska skriva LPP. Materialet ska sparas på kommunens Skolwebb. Det framkommer emellertid vid granskningen att efterlevnaden varierar då verktyget inte upplevs fungera tillfredsställande.

Vid granskningen framkommer att det pågår diskussioner på skolan kring förbättringar av introduktionen av nyanställd personal. En mentor utses till en nyanställd lärare, ibland av rektorn och ibland tar arbetslaget själva på sig arbetsuppgiften. Skolan har satsat på kollegial handledning och de obehöriga lärarna handleds efter behov och genom läslyftets workshops. Försteläraren i betyg och bedömning kan också ge individuell handledning. Det finns tankar på mer riktade insatser liknande de skolan har för lärarstudenterna som skulle kunna genomföras för de obehöriga lärarna.

Vid granskningen framkommer att försteläraren i betyg och bedömning haft föreläsningar och workshops om formativ och summativ bedömning. Hela arbetsprocessen från planering till bedömning har berörts. Inom ramen för läslyftet har lärarna också arbetat med styrdokumentet i hela kedjan från planering till betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område.

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att eleverna får en sammanhållen undervisning med kontinuitet oaktat lärarbyten.

Motivering till bedömning av identifierat utvecklingsområde

Granskningen visar att lärarna vid terminsstarten lämnar en grovplanering för sin undervisning till rektorn. Det finns också ett uttalat krav på skriftliga lektionsplaneringar. I intervjuerna framkommer att både planeringar och bedömningar ska sparas på Skolwebben. Det framgår emellertid att det varierar i vilken grad lärarna gör det. Det finns lärare som använder plattformen till all dokumentation som rör undervisningen, medan andra lärare istället har sina

planeringar och bedömningsunderlag i pärmar eller i sin egen dator. Vid lärarbyten upplever elever att nya lärare inte alltid vet vad de arbetat med eller hur deras kunskaper ser ut.

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte i alla ämnen får en undervisning som på såväl kort som lång sikt planeras och genomförs med genomtänkt progression, vars innehåll löpande relaterar till tidigare moment. Skolinspektionen bedömer att rektorn tillsammans med lärarna behöver utarbeta fungerande rutiner för att överlämna information om undervisningens innehåll och elevernas kunskapsutveckling vid lärarbyten. Detta skulle exempelvis kunna ske genom ett gemensamt system för kontinuerlig dokumentation av ovan nämnda. Det handlar om att säkerställa att eleverna får en sammanhållen undervisning med kontinuitet oaktat lärarbyten.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 januari 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2016:6993) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Carina Nilsson
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/obehoriga-larare/>

Bilaga: Författningsstöd

Behörig för undervisning

2 kap. 13 § skollagen

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Enligt 2 kap. 18 § kan dock undantag från 13 § göras om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller om det finns något annat skäl med hänsyn till eleverna. I 19 § framgår dock att om en person som avses i 18 § ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta. Enligt 21 § framgår också att i fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller att den som ska bedriva undervisning enligt 18 § får anställas högst ett år i sänder.

SFS 2011:326

I behörighetsförordningen preciseras vilken utbildning olika kategorier av lärare ska ha för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet samt andra bestämmelser om behörighet för lärare. I förarbetena till skollagen (**prop. 2009/10:165**) framhålls vikten av att lärare förutom generell lärarkompetens även besitter specifik kompetens. Med specifik kompetens avses att de lärare som används i undervisningen utöver generell lärarkompetens även har specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen (s. 262). Vidare framkommer i propositionen att för att utbildning och undervisning ska hålla hög kvalitet skall huvudmannen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Det är rektor som leder och samordnar arbetet inom sitt verksamhetsområde och har ansvar för att planera så att läraren används för sådan undervisning som läraren har utbildning för.

I regeringens proposition (2010/11:20) framgår att ett legitimationssystem är en viktig kvalitetssäkring av lärare och förskollärare och kan därmed höja kvaliteten på den samlade lärarkåren.

Ledning och utveckling av undervisning

2 kap 9 § skollagen

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

2 kap 10 § skollagen

Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

4 kap. 4 § skollagen

Rektor är ansvarig för planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på skolenheten. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Lgr11 avsnitt 2.8

Rektor i egenskap av pedagogisk ledare har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Allmänna råd för planering och genomförande av undervisningen

Allmänna råd för bland annat grundskolan för att stödja lärare, rektorer och huvudmän i arbetet med hur skolförfattningarna bör hanteras i den pedagogiska praktiken avseende planering och genomförande av undervisningen.

SKOLFS 2014:44

Rektor ska ansvara för att en nyanställd lärares introduktionsperiod planeras på ett sådant sätt att läraren ges tillräckligt stöd utifrån sina tidigare kunskaper, erfarenheter och förmåga att fungera självständigt i sin yrkesroll. En mentor utses av rektorn till den lärare som genomför introduktionsperioden och mentorn ska så långt det är möjligt ha samma behörighet som läraren. Mentorn ska ges förutsättningar och tillräckligt stöd för att kunna fullgöra sin uppgift.

Skolverkets stödmaterial om introduktionsperiod för nyanställda lärare och förskollärare (2015)

Betyg och bedömning

3 kap. 14 § skollagen

Rektor ansvarar för att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.